

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑

หลักใหญ่อยู่ที่ใจ

นี่พอพูดถึงศรีมหาโพธิ์นี้ เราระลึกได้ที่เขาถวายที่ที่อำเภอศรีมหาโพธิ์ เขาถวายที่มานั้น เราตกลงรับยังไม่ได้ ให้อร่อยเสียก่อน ก็พอดีพระที่อำเภอศรีมหาโพธิ์เคยอยู่ที่นี้ตั้งแต่เป็นเณร เดียวนี้ น่าจะเป็นอุปชฌาย์ได้แล้ว ก็มันนานนี่ มาอยู่ที่นี้ตั้งแต่เป็นเณรตัวเล็ก ๆ มากับหลวงพ่อดังหนึ่ง หลวงพ่อนั้นเป็นหลวงพ่อดังอะไรไม่รู้ นะ มาด้วยกันนี้แล้วเณรนี้จะไปกับหลวงพ่อ เราดูลักษณะท่าทีหลวงพ่อนี้ไม่เข้าที่ กลัวจะพาเณรไปเสีย เราเลยพูดตัดเอาไว้เสีย พอถามได้เหตุได้ผลชัดเจนแล้วว่าจะไปกับหลวงพ่อดังอย่างนั้นอย่างนี้ เราก็เลยตัดเอาเลย ไม่ให้ไป วางั้นเลย แล้วอยู่นั้นมาจนกระทั่งปานนี้

ทางบ้านเขาชื่อท่านป้าง ชื่อท่านชื่อสมบุรณ์ เวลาทางบ้านเขามาเยี่ยม เราเลยทราบเบื้องหลังของท่าน ชื่อของท่านไม่ได้ชื่อสมบุรณ์ ชื่อท่านป้าง ชื่อตลก พอเราจับได้ปั๊บ เราก็ใส่ปั๊บเลย ตั้งแต่นั้นมา ป้างๆ เรื่อยเลย นี่ละอยู่วัดพระศรีมหาโพธิ์ เรายังไม่ได้ถามดู ถ้าหากท่านเป็นที่แน่ใจ การปกครองวัดวานับตั้งแต่ตัวเองไปถึงพระถึงเณรปกครองได้ด้วยความเป็นธรรมแล้ว เราก็จะรับคำทางนั้น เราจะให้ทางนี้ไปอยู่ว่ากันแต่นี้เรายังไม่ได้บอกทั้งสองเลย ทางนี้เราก้ยังไม่ได้พูด ทางนั้นก็ยังไม่ได้อตอบรับคำเขานี้ก็วัดศรีมหาโพธิ์ ปราชิน ดูเหมือนจะไม่ห่างจากทางนะ เราผ่าน เขาก้ชื่อ อยู่อำเภอศรีมหาโพธิ์

ไปก็ดูเหมือนไปตลาดหนองชะอม อยู่ในย่านนั้นละ ตลาดหนองชะอม ที่จะเข้าปราชิน แล้วทางนี้ก็ออกมาทางนครนายก แล้วก็เข้าไปเขาใหญ่ ดูเหมือนจะเป็นสามสี่แยกทางตรงนั้น เขาว่าตลาดหนองชะอมตรงนั้น เราเคยไปมาเสมอ ชื่อของไปมอบให้พวกด่านเขา ตลาดใหญ่อยู่นั้น ตลาดหนองชะอม นั้นแหละเขาจะถวายที่แถวนั้น เราก้ยังไม่แน่ใจกับท่านป้างนี้แหละ เลยยังไม่ได้พูดอะไรกับเขา มาอยู่นี้เป็นอุปชฌาย์ได้แล้วมัน ตั้งแต่เป็นเณร มากับหลวงพ่อดังหนึ่ง หลวงพ่อดังจะไปไหนไม่รู้ เรามองดูลักษณะหลวงพ่อเราไม่แน่ใจ เราเลยไม่ให้เณรนี้ไป ก็เลยอยู่นั้นเรื่อยมา จากเณรแล้วก็เป็นอุปชฌาย์ละดูท่า หลายปีนี้นะ อย่างน้อยไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปีที่อยู่ที่นี่ นี่ก็อยู่ในเขตอำเภอศรีมหาโพธิ์ ท่านป้างนี้

หากเขาถวายที่ ถ้าเหมาะสมแล้ว ท่านจะรับไปอยู่ที่นั่นได้ เราก้จะให้อยู่ รับปากรับคำเขาเรียบร้อย เราจะให้ท่านอยู่ที่นั่น หลักใหญ่อยู่ที่ใจนะ เรื่องการอยู่ อยู่ที่ไหนอยู่ได้ อย่างที่เขาอยู่ทั่วๆ ไปตามวัดตามวา มันเป็นขั้นเป็นตอนนะ ท่านอยู่ตามวัดตามวา วัดบ้านวัดอะไรต่ออะไร นี่ก็เป็นอันหนึ่งเป็นสภาพหนึ่ง แล้วเข้าไปวัดป่า วัดป่าเป็นขั้นๆ

อีกแหละ เป็นคนละสภาพๆ วัดป่าคือผู้มุ่งหวังต่อมรรคผลนิพพานจริงๆ แล้ว ต้องมีครูมีอาจารย์มีหลักมีเกณฑ์ ไม่ใช่ไปสู่มีสู่หม้า ชั้นนี้ชั้นสำคัญ ชั้นธรรมะเพื่อมรรคผลนิพพานโดยตรง เป็นธรรมะที่เผ็ดร้อนมาก สถานที่อยู่อะไรๆ นี้พร้อมกันหมดเลย แล้วมีครูมีอาจารย์คอยแนะ

อย่างเราโรงงานใหญ่ก็คือพ่อแม่ครูจารย์มั่น เราลืมเมื่อไรลืมคุณท่าน สดๆ ร้อนๆ ตลอดวันตายเราจะไม่มีวันลืม พ่อแม่ครูจารย์มั่นทุกอย่าง ใส่ปี๊วะลงตั้งไหนนี้ หายเลย หมัดเดียวไม่ต้องซ้ำ คือแมนยามากท่านสอน ที่เราติดสมาธิอยู่ คือจิตนี้ เหมือนว่าเป็นหินไปเลย สมาธิเต็มภูมิอยู่ ๕ ปี มันติดสมาธิ มันไม่อยากจะออก ถ้าได้เข้าปี๊บ นิ่งที่ไหนเป็นเหมือนหัวตอ คือจิตมันไม่ยุ่งกับอะไร แน่วอันเดียวอยู่ตลอด มันติดสมาธิ

พ่อแม่ครูจารย์ท่านก็ถาม แต่เรายังไม่ทราบความหมายของท่านซิ เป็นยังไงท่านมหาจิตสงบดีอยู่หรือ ก็บอกสงบดีอยู่ สงบดีอยู่ว่างั้นเรื่อยๆ บทเวลาท่านจะเอาปี๊วะเดียวหลบไม่ทันหายหมาเลย สงบดีอยู่หรือ พอว่าสงบดีอยู่ ท่านจะนอนตายอยู่นั้นหรือ ขึ้นเลยนะ เอาเดี๋ยวนั้นเลย เปรี้ยงๆ เลย สมาธินี้มันพวกหมูขึ้นเขียง ท่านจะตายอยู่บนเขียง จะไม่ยอมลงหาหอมหาคะเทียม เอาละที่นี้ ใส่เปรี้ยงๆ เราก็ยังพึดกับท่านอยู่นะนั่น จนกระทั่งลงใจ พอลงปี๊บก็ใส่ปี๊วะ ปัญญาในเวลาได้ออก โอ้ ก็มันพอแล้วนี่สมาธิคือจิตอิมอารมณ์

ถ้าจิตไม่มีอารมณ์พิจารณาอะไรเป็นสัญญาอารมณ์ไปเรื่อยๆ ไม่มีหลักมีเกณฑ์ ถ้าจิตอิมอารมณ์ให้ทำงานอะไรมันก็ทำเต็มเม็ดเต็มหน่วย พอท่านว่าเท่านั้นก็ออกทางด้านปัญญา ไม่นอนทั้งวันทั้งคืน เอาอีกแหละที่นี้ มาเล่าให้ท่านฟัง ถึงเรื่องราวให้ออกมันออกแล้วนะเวลานี้ มันไม่นอนทั้งวันทั้งคืน มันเป็นบ้า มันหลงสังขารเอาอีกแหละนี่ก็ดี คราวนี้ไม่ตอบ แต่จับเอาไว้ มันไปเต็มเหนี่ยวมันก็มาพักสมาธิ มันหมุนเต็มที่ๆ

โอ้ ปัญญาในเวลามันออก มันออกจริงๆ นะ มันไม่อยู่ กลางวันกลางคืนไม่ยอมนอนเลย บทเวลามันออก ต้องได้หักเข้าสมาธิ เข้าสมาธิก็ต้องเอาพุทโธมัดติดไว้ไม่ให้ ออก ให้เข้าสู่ความสงบ พอได้กำลังใจแล้วก็ออกผึ๊งๆ เลยรวดเร็ว นี่ละท่านสอน สอนไม่ผิด พ่อแม่ครูจารย์มั่นสอนไม่ผิด

กิเลสประเภทที่ว่าเหล่านี้ก็ไปม้วนเสือกันที่วัดดอยธรรมเจดีย์ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ เวลา ๕ โมงพอดี นี่ละม้วนเสือกัน กิเลสนี้ขาดสะบั้นออกจากใจ ตั้งแต่บัดนั้นมาจนกระทั่งปานนี้ละ เสียบไปเลย ตายแบบไม่ฝันว่างั้นเถอะ ไปเลยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๓ ถึงขณะนี้ไม่เห็นมีอะไรยับเยิบเลย นี่ละมันติดอย่างนั้นละ ถ้าออก

ทางด้านปัญญามันก็เพลิน ท่านต้องหักเอาไว้ ถ้าอยู่ในสมาธิ หมูขึ้นเขียงท่านก็โล่งเขียงๆ ถ้ามันออกแล้วมันออกเตลิดเปิดเปิง ไม่หลับไม่นอนทั้งวันทั้งคืน ท่านก็หักเอาไว้อย่างนั้นนะ ครูบาอาจารย์ที่เฉลียวฉลาดสอนไม่ผิด ตรงเป็งๆ เลย

เวลามันออกมันออกจริงๆ นะทางด้านปัญญา มันไม่นอนทั้งวันทั้งคืน ของเล่นเมื่อไร ถ้าเวลาอยู่ในสมาธิก็เป็นเหมือนหัวตอ ติดสมาธิ เวลาออกทางด้านปัญญา เพลินทางสติปัญญา ให้เข้าสู่สมาธิไม่ยอมเข้า ต้องได้หักเข้าสู่สมาธิด้วยพุทโธ เอาพุทโธบังคับเอาไว้ อยู่กับพุทโธ จนกระทั่งมันสงบแนวลงไปได้ สงบได้ด้วยพุทโธ หักสติปัญญาไม่ให้มันออก หักเข้ามาสู่พุทโธคำเดียว เอาพุทโธๆ ติดแนบแล้วมันก็ลงแนวๆ ที่นี้เราจะนอนก็นอนได้ ถ้าไม่นอนก็เต็มกำลังของสมาธิ มีกำลังแล้วก็ออกทางด้านปัญญา มันก็พุ่งๆ เลย

อย่างนั้นละถ้ามีผู้แนะนำสั่งสอน ถ้าไม่มีผู้แนะนำมันไม่พอดีนะ ยิ่งอย่างนี้เสียของเราเนี่ยมันผาดโผนมาก ต้องอาศัยพ่อแม่ครูอาจารย์เป็นผู้คอยรั้งเอาไว้ๆ นี่ก็ไปม้วนเสื่อกันที่วัดดอยธรรมเจดีย์ ที่ว่านี่มันก็ไม่ลืม วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๙๓ เวลาห้าทุ่มเป็งพอดี ม้วนเสื่อกันโดยสิ้นเชิงไม่เหลือ หมดตั้งแต่บัดนั้นมา ไม่ปรากฏอะไรมายิบๆ แยะๆ อีกเลย ขึ้นชื่อว่ากิเลสชนิดไหนก็ตาม เรียกว่าหมดโดยสิ้นเชิง ก็ไปหมดที่วัดดอยธรรมเจดีย์ นี่อาศัยครูบาอาจารย์คอยแนะๆ คอยบอกตลอดเวลา

แต่ตอนพ่อแม่ครูอาจารย์มันมรณภาพคราวนั้นซิ ตอนมันลำบากมากนะเรา เพราะตอนนั้นสติปัญญาหมุนตลอดเลย พอดีเป็นเวลาท่านเสียด้วย อยู่คนเดียว อยู่กับเพื่อนกับฝูงไม่ได้ ต้องอยู่คนเดียวทั้งวันทั้งคืน ใครมายุ่งไม่ได้เลย นั่นละถึงขั้นมันหมุนกับธรรม อยู่กับใครไม่ได้เลย ต้องอยู่คนเดียว ทั้งวันทั้งคืนอยู่อย่างนั้นหมุนตลอดเวลา จนกระทั่งมันเต็มที่มันแล้ว มันก็เอากันลงขาดสะบั้นไปเลย ก็เป็นอันว่าหมด วางละที่นี้วางไปหมดเลย โลกธาตุนี้วางไปหมด นั่นละจิต มันขวางอยู่ที่กิเลสมีกับจิตมากน้อย มันเหมือนเสี้ยนเหมือนหนาม ถ้าเป็นหอกเป็นหลาวก็ทิ่มแทงใหญ่ ถ้าลดลงมาก็กลายเป็นหอกเป็นหลาว แม้ที่สุดเป็นผงเข้าตา มันทำให้ขัดเคืองตาอยู่นั้นแหละ เอาออกเสียหมดเลย ไม่มีเหลือที่นี้โล่งหมด

เอาให้มันถึงขีดนั้นซิ นี่ถึงหมดแล้วที่วามานี้ ถึงหมด เอาจนกระทั่งหมดไม่มีอะไรเหลือเลย นี่ก็หลังวัดดอยธรรมเจดีย์เหมือนกัน ตั้งแต่นั้นมาก็เงียบ เป็นอันว่าหมดปัญหาโดยสิ้นเชิง เพราะฉะนั้นการสอนอรรถสอนธรรม จึงกล้าหาญชาญชัยด้วยการผ่านมาแล้วทั้งหมด ใครพูดออกมาตรงไหนมันรู้ทันที พอแยะออกมาเนี่ยรู้แล้ว ทางนี้รู้แล้ว แก่ปู้ๆ นี่ละครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจอมปราชญ์ฉลาดแหลมคม ผ่านไป

เรียบริ้อยแล้วมาสอนพวกเราจึงสอนง่ายนิดเดียว พอพูดออกไปนี่ท่านใส่ป๊าะเดียวเท่านั้นฟังเลย ๆ เป็นอย่างนั้นละ นี่เราก็ได้เป็นมาแล้ว

ออกปฏิบัตินี้ก็เป็นเวลา ๙ ปี ๙ ปีนี้ก็ ๙ ปีจริงๆ ตกนรกทั้งเป็นเลย คือมันไม่มีเวลาลดหย่อนผ่อนผันกันเลย เวลาล้มลุกคลุกคลานมันก็ชดกันแบบล้มลุกคลุกคลานไม่ถอยกัน เวลาได้หลักได้เกณฑ์มันก็ยังหมุนของมันเรื่อย ๆ เอาจนไม่มีอะไรเหลือเลย ที่นี้อยู่ละ นี่ก็ไปม่วนกันที่วัดดอยธรรมเจดีย์ ม่วนเสียที่ว่านี่ นี่ละการภาวนา ให้เห็นเหตุเห็นผลเห็นอรรถเห็นธรรม เห็นอยู่ในที่สงบสงัด มีครูมีอาจารย์คอยแนะ ถ้าไม่มีครูอาจารย์ล่าช้า วกวน มันไม่แน่ใจ ถ้ามีครูอาจารย์ที่ผ่านไปแล้ว ท่านใส่ป๊าะเดียวเท่านั้นลงใจทันทีเลย ลงใจทันที เร็วด้วย ไม่ชักช้า นี่ก็อาศัยพ่อแม่ครูจารย์มัน ท่านใส่ป๊าะเดียว ๆ เท่านั้น

นิสัยเรามันเป็นนิสัยผาดโผน ถ้าไม่ลงไม่ลงนะ เถียงกันวันยังค่ำกับเราพ่อแม่ครูจารย์มัน ชดกันจนพระแตกมาทั้งวัด มันถอยใครเมื่อไร คือไม่ได้เถียงด้วยหวังแพ้วหวังชนะนะ เถียงหาเหตุผล ถ้างยังไม่ลงที่ไหน มันก็คาราคาซัง มันลงไม่ได้นะ พอลงเท่านั้นก็ฟังเลย ถ้าง ลงจริง ๆ ถ้างไม่ลง ไม่ลง นี่ละที่ว่าได้เถียงกันกับท่านก็คือว่ามันไม่ลง ท่านพูดมาก็ทั้ง ๆ ถูกต้อง ใ้เราก็ว่าเราถูกต้องของเรา ก็อย่างนั้น นี่ที่ว่ามันได้เถียงกัน พอลงท่านเท่านั้นป๊าะเลย พรึบทีเดียวเลย ครูบาอาจารย์จึงเป็นสำคัญมาก ทางด้านวิปัสสนาปัญญาที่สำคัญมากที่สุดทีเดียว เราผ่านมาแล้วมันก็รู้

เออ พูดถึงเรื่องอะไรเมื่อไหร่ ระลึกถึงฟินได้นะ แปลกเหลือเกิน มันไม่ใช่ช่างภาวนา คือตอนไปร้อยเอ็ด ไปงานร้อยเอ็ดเสียสมหมาย นอนกลางคืนฝันว่าท้าวสักกเทวราชมาขอฟิน ฟินชิ้นนั้นมันโยกคลอนอยู่แล้ว รู้สึกมันเจ็บมันปวดมันจวนจะหลุดไปแล้วแหละ แล้วตอนกลางคืนมาฝันว่า ท้าวสักกเทวราชมาขอฟินชิ้นนั้นละไป พอตื่นขึ้นมาหายเจ็บเลย หายจนกระทั่งปานนี้ แล้วที่นี้มันก็เป็นคำฝัน ไม่ใช่คำภาวนานะ เป็นคำฝัน เลยตัดสินใจของไม่ได้ว่ามันหลุดไปเพราะอะไร ต้นเหตุก็คือว่าท้าวสักกเทวราชมาขอฟินชิ้นนี้ละ เราก็ปรากฏว่าปลงใจให้ละ พอตื่นเข้ามาฟินนั้นหายเลย จนกระทั่งปานนี้หายเลย จะเป็นท้าวสักกเทวราชเอาไปจริงหรือไม่จริง หรือคำฝันมันหลอกเราก็ไม่รู้ เพราะมันเป็นคำฝัน หายไปเลย จนกระทั่งปานนี้หายเจ็บเลย ฟินหายมีเท่านั้นละ

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตาได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

สถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM103.25 MHz*

และเครือข่ายทั่วประเทศ